

CONTRIBUCIÓ AL CONEIXEMENT DE LA OVOGÈNESI

per
ALFONS TRIAS

En un treball publicat en aquesta SOCIETAT DE BIOLOGIA pels companys P. Domingo i S. Vilaseca sobre la histogènesi de la glàndula genital, es dóna una importància extraordinària a la invasió vascular sanguínia en ordre a determinar els cordons de Pflüger i en sa conseqüència també els fol·licles ovàrics. De manera que, segons els dits senyors, l'estructuració de la glàndula genital no depèn de l'epiteli germinatiu perifèric.

El material per ells estudiat i que els portà a aquesta conclusió va ésser embrions d'ovella de 1 i 1'75 cm. de llargària.

Quelcom va sorprendre'ns l'opinió d'aquests autors, molt distinta per cert de la que en general admeten altres, els quals expliquen l'estructuració de la glàndula genital per un doble procés: d'una part l'epiteli s'invaginaria i el teixit conjuntiu creixeria en sentit contrari.

En tot cas, en nostres estudis embriològics sobre l'embrió de poll se'ns han presentat imatges de fol·licles primitius, en la formació dels quals ens sembla impossible que la vascularització pugui tenir part ni remotament.

Descriurem primer la formació trobada i discutirem després la seva significació.

Es tracta d'un embrió de poll de 5 dies d'incubació. El material fou fixat amb el líquid de Kleinenberg, inclòs en parafina, seccionat en talls seriatos de 6 micres i tenyit per l'hematoxilina de Delafield i eosina.

Ara bé; en talls que passen per l'esbós de la glàndula genital en estat de formació de fol·licles primitius, crida l'atenció en més d'un punt (fig. *f* i *f'*) la presència de fol·licles primitius prominents sobre l'epiteli germinal presentant tota l'apariència d'una veritable evaginació. En particular el fol·licle *f'* representa com una hèrnia esfèrica de l'esmentat epiteli. Les cèl·lules de l'epiteli fol·licular tanquen completament o quasi completament l'òvul, ben manifest pel seu protoplasma i sobre tot per la magnitud de son nucli (fig. *no*), i l'isolen de l'epiteli. Una de les cèl·lules epitelials està en carioquinosi. En altra eminència o cresta epitelial apareixen dos òvuls, un al costat de l'altre (fig. *f*), les cèl·lules epitelials fol·liculars no rodegen per complet aquí els òvuls.

Recorreguent els talls de la sèrie es veu que l'eminència és en forma de cresta i en distints punts d'aquesta existeixen fol·licles en formació. Per més que hom s'esforci, no troba *ni rastre de vasos, ni tan sols capil·lars* en contacte d'aquests fol·licles.

Aquestes dades ens semblen molt importants respecte a la gènesi estructural dels fol·licles. Perquè per de prompte l'epiteli germinal no s'ha invaginat, per a originar cordons de Pflüger i fol·licles primitius, com admet la generalitat dels autors, sinó evidentment *evaginat*.

L'evaginació ha tingut lloc en punts discrets o discontinus de l'epiteli, de manera que no és admissible interpretar-ho com un cas anormal.

Tampoc pot ésser considerada l'evaginació com efecte

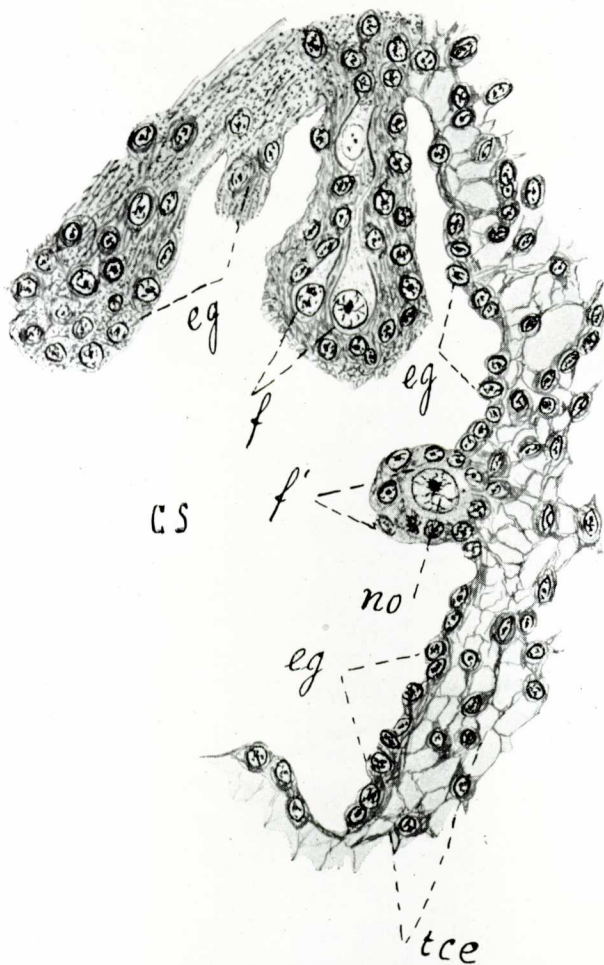

Figura. — Fragment d'un tall transversal d'embrió de poll de 5 dies. El tall passa per l'esbós de la glàndula genital. *eg.*, epitelí germinatiu; *f* i *f'*, fol·licles primitius; *no*, nuclis del òvul; *CS*, cavitat somàtica, *tce*, teixit conjuntiu embrionari. A: 500 d.

del pas per allí de vasos sanguinis, puix no se'n troba cap en contacte del fol·licle, com ja havem indicat; però demés ni es veu com podrien influir per a provocar una hèrnia epitelial, ja que el fol·licle *f'*, per exemple, no està pas embolcallat per teixit conjuntiu, teixit vector dels vasos: és un fol·licle purament epitelial.

Aquesta troballa ens sembla dir ben alt que la formació del fol·licle no obeeix almenys primàriament a l'acció (mecànica) de vasos en formació i desenrotllament, sinó a alguna altra orientació o força peculiar.

La qual cosa no exclou que accidentalment influeixin o puguin influir altres causes i entre elles la mateixa formació vascular.

De manera que nosaltres no rebutgem en absolut la causa indicada pels companys esmentats, sinó que la releguem a la categoria de causes secundàries o accidentals cosa que conceptuem plenament demostrada amb la nostra recerca per a l'embrió de poll.

Laboratori Biològic de Sarrià.